

Hur man bekämpar jättelokan

Jättebjörnloka (*Heracleum mantegazzianum*) är en främmande art som introducerades som trädgårdsväxt i Sverige på 1800-talet. Arten blir mellan 2-3 meter hög och förökar sig genom fröspridning. Jättelokan konkurrerar ut all annan växtlighet och bildar monokulturer. Den naturliga florans och faunas hotas när den måste lämna plats åt "jättelokalandskapen". Jättelokan kan på detta sätt bidra till en minskad biologisk mångfald. En jättelokas växtsaft innehåller vissa kemiska substanser som i kontakt med solljus eller UV-strålning kan orsaka svåra hudskador. Skyddskläder måste därför användas vid bekämpningen.

Bekämpningsmetoder

Det finns flera olika sätt att bekämpa jättelokan på.

Toppkaping

Genom att kapa blommande plantor innan fröbildning hindrar man vidare spridning av växten. Enklast görs detta med lie. Man bör stoppa fröställningarna i säck och förgöra dem, annars kan frön efter mogna på stängerna och göra arbetet ogjort.

Jättelokan kan sätta nödslott om den blir stressad vid bekämpning. Därför bör man kontrollera bestånden några gånger under sommaren och kapa eventuella nödslott.

Rotkaping

Här huggs på roten av några centimeter under tillväxtpunkten, som ligger i eller strax under markytan, vid övergång mellan rot eller stam. Plantan ska dras upp så att den inte rotar sig på nytt. Detta görs med hacka eller spade. Fördelen med denna metod är att växten dör. Uppgrävning är lämpligast på våren. Denna metod är mycket effektiv, men bara på bestånd med mindre än 200 lokor då den är mycket energi- och tidskrävande.

Jordbearbetning

Jättelokan är känslig för traditionell jordbearbetning och finns sällan i brukad mark. Plöjning eller användning av jordfräs eller kultivator är ett bra alternativ. Använd skyddsutrustning för att undvika växtsaften. Jordbearbetning är inte lämplig på mark med där annan vegetation ska bevaras.

Övertäckning

Det går att begrava bestånden under lerhaltig, tät jord på 25-30 cm och på så sätt kväva jättelokan. Jorden måste vara fri från frön, vilket kan vara svårt att lyckas med.

Kemisk bekämpning

Av hänsyn till natur och miljö ska kemiska bekämpningsmedel undvikas.

Användning intill sjöstränder och vid vattendrag måste utföras med största försiktighet.

Övriga metoder

Bekämpning med salt eller andra kemiska metoder på jättelokan rekommenderas inte då dess effektivitet inte har bevisats. Sådana försök kan istället få negativ påverkan på jordmånen och vattendrag.

Lagstiftning

Bekämpningen av jättelokan regleras genom jordbruksverkets "föreskrifter om bekämpning av jättelokan" (SJVFS 1998:31). Bestämmelserna säger att i områden där kommunen har upprättat en bekämpningsplan för jättelokan kan länsstyrelsen ålägga en markägare att bekämpa jättelokan på sin fastighet.

